

2024/2008(ACI)

20.3.2024

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om ingående av ett avtal mellan Europaparlamentet, rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska Regionkommittén om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av de institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen
(2024/2008(ACI))

Utskottet för konstitutionella frågor

Föredragande: Daniel Freund

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS BESLUT	3
BILAGA: AVTAL mellan Europaparlamentet, rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska Regionkommittén om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av de institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen	7

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS BESLUT

**om ingående av ett avtal mellan Europaparlamentet, rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska Regionkommittén om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av de institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen
(2024/2008(ACI))**

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av talmanskonferensens beslut av den 14 och 19 mars 2024 om godkännande av utkastet till interinstitutionellt avtal om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av utkastet till avtal mellan Europaparlamentet, rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska Regionkommittén om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av de institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen (avtalet),
- med beaktande av artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artikel 232 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juni 2023 om ett förslag till interinstitutionellt etikorgan samt bilagor därtill¹,
- med beaktande av sin resolution av den 16 september 2021 om förstärkt transparens och integritet i EU:s institutioner genom inrättande av ett oberoende EU-organ för etiska frågor²,
- med beaktande av sin resolution av den 15 december 2022 om misstankar mot Qatar angående korruption och det generella behovet av transparens och ansvarsskyldighet i EU:s institutioner,
- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2023 om inrättandet av ett oberoende EU-organ för etiska frågor³,
- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2023 om uppföljning av åtgärder som begärts av parlamentet för att stärka EU-institutionernas integritet,

¹ COM(2023)311.

² EUT C 117, 11.3.2022, s. 159.

³ EUT C 283, 11.8.2023, s. 31.

- med beaktande av sin resolution av den 12 juli 2023 om inrättandet av ett EU-organ för etiska frågor⁴,
- med beaktande av artikel 148.1 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A90000/2024), och av följande skäl:
 - A. EU-institutionernas oberoende, transparens och ansvarsskyldighet är av yttersta vikt för deras demokratiska legitimitet och för att främja medborgarnas förtroende.
 - B. Det finns ett behov av att åtgärda bristerna i den nuvarande etiska ramen som är fragmenterad inom EU:s institutioner, organ och byråer, vilka har olika regler, förfaranden och verkställighetsnivåer.
 - C. I sin resolution av den 16 september 2021 och i sina efterföljande resolutioner av den 16 februari 2023 och den 12 juli 2023 föreslog parlamentet att ett ambitiöst, genuint och oberoende etikorgan skulle inrättas.
 - D. Den 8 juni 2023 lade kommissionen fram sitt förslag om inrättande av ett interinstitutionellt etikorgan i form av ett standardiseringsorgan utan någon större kapacitet att granska enskilda ärenden och potentiella överträdelser av etiska regler.
 - E. Parlamentets resolutioner av den 16 februari 2023 och den 12 juli 2023 om inrättande av ett oberoende EU-organ för etiska frågor fungerade som parlamentets förhandlingsmandat.
 - F. Ett interinstitutionellt etikorgan kommer att bidra till att stärka förtroendet för unionens institutioner och deras demokratiska legitimitet samt till att skapa en institutionell kultur som bygger på de högsta etiska standarderna.
 - G. De nuvarande etiska reglerna i parlamentets arbetsordning innehåller många standardiserade skriftliga förklaringar, inbegripet förklaringar om privata intressen, redovisningar av tillgångar, förklaringar om medvetenhet om intressekonflikter för befattningshavare, föredragande, skuggföredragande och deltagare i officiella delegationer eller interinstitutionella förhandlingar, förklaringar om inplanerade möten med företrädare för intressegrupper, även när de delegerats till assistenter, förklaringar om synpunkter på ärenden som föredragande mottagit, förklaringar om deltagande vid evenemang som anordnas av tredje part, förklaringar om gåvor, och förklaringar för tvärpolitiska eller informella grupper om externt ekonomiskt stöd.
 - 1. Europaparlamentet välkomnar avtalet som möjliggör starka gemensamma etiska normer och att oberoende experter, på begäran av en institution eller ett rådgivande organ som är part i avtalet, kan granska enskilda ärenden när det gäller förklaringar från deras medlemmar.
 - 2. Europaparlamentet understryker att befogenheten att fatta slutligt beslut om genomförandet ligger kvar hos de berörda myndigheterna i institutionerna eller organen.

⁴ Antagna texter, P9_TA(2023)0281.

Parlamentet noterar att varje samråd med de oberoende experterna i ett enskilt ärende inleds med en begäran från en part i avtalet med avseende på dess egna medlemmar.

3. Europaparlamentet beklagar att Europeiska rådet har beslutat att inte ansluta sig till avtalet.
4. Europaparlamentet beklagar rådets ovilja att tillåta en utvidgning av avtalets tillämpningsområde till att åtminstone omfatta företrädare på ministernivå för den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i rådet, med argumentet att det saknas rättslig grund i fördragen för att anta gemensamma miniminormer för medlemsstaternas företrädare. Parlamentet anser att rådets medlemmar, liksom ledamöter av Europaparlamentet, skulle kunna vara bundna av de regler som fastställts av rådet i enlighet med dess befogenhet att lägga upp sin egen verksamhet, vilka skulle ha företräde vid bristande förenlighet med nationella regler. Parlamentet understryker i detta sammanhang att företrädare för medlemsstaterna i rådet agerar i egenskap av rådsmedlemmar när de antar EU-rättsakter. Parlamentet åtar sig att söka ett rättsligt klargörande om huruvida rådet skulle kunna binda sina medlemmar till gemensamma miniminormer.
5. Europaparlamentet anser att de oberoende experterna, som ska utses i samförstånd mellan parterna i avtalet, ska ha yrkeserfarenhet, särskilt på områdena etik, integritet och transparens, utöver de krav som anges i artikel 5.2 i avtalet med avseende på en oklanderlig bakgrund av yrkesmässigt uppförande och erfarenhet på hög nivå av europeiska, nationella eller internationella offentliga organisationer.
6. Europaparlamentet betonar de oberoende experternas viktiga roll när det gäller att granska enskilda ärenden på begäran av en part i avtalet. Parlamentet anser att varje part som skickar ett mindre slumpmässigt urval av ärenden till de oberoende experterna skulle bidra stort till utvecklingen eller uppdateringen av en etisk standard.
7. Europaparlamentet konstaterar att de oberoende experterna ska utse sin egen ordförande. Parlamentet anser att de oberoende experterna bör vara helt oberoende när det gäller att organisera sitt arbete och att sammankalla sina egna möten.
8. Europaparlamentet anser att den motiverade rekommendationen från de oberoende experterna bör offentliggöras av institutionen eller organet, utan att det påverkar tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen och personliga rättigheter, tillsammans med beslutet av den behöriga myndigheten, som bör lämna en förklaring om rekommendationerna inte följs fullt ut.
9. Europaparlamentet står fast vid sitt åtagande att delta på ett konstruktivt sätt i den översyn av avtalet som ska göras tre år efter dess ikraftträdande för att förbättra och stärka etikorganet, i enlighet med artikel 21 i avtalet.
10. Europaparlamentet godkänner att bifogat avtal ingås.
11. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att underteckna avtalet med rådets ordförande, kommissionens ordförande, ordföranden för Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbankens ordförande, revisionsrättens ordförande, Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande och Regionkommitténs ordförande samt att se till att det

offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

12. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att för kännedom översända detta beslut med bilaga till samtliga parter i avtalet.

BILAGA: AVTAL mellan Europaparlamentet, rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska Regionkommittén om inrättande av ett interinstitutionellt organ för etiska normer för ledamöter av de institutioner och rådgivande organ som avses i artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen